

Udvandlige danske svampefund

red. Thomas Læssøe

Som det fremgår af lokalafdelingernes beretninger andetsteds i bladet, var 2023 ikke et helt almindeligt svampeår, hvis sådanne overhovedet findes. Mange potentielle fund gik nok tabt på grund af for lav aktivitet i den tidlige, våde eftersommersæson, men det blev alligevel til mange spændende fund, selvom årets total af helt nye arter for landet ligger noget under sidste års rekord (se beretningen fra Svampeatlas-gruppen). Herunder berettes om et udvalg af nyheder og spændende genfund.

Ny spændende trøffel fundet af trøffelhunden Asti: Kammertrøffel (*Leucogaster nudus*)

I september var min trøffelhund Asti og jeg inviteret med på en fælles svampejagt i de private skove omkring Salten Langsø. Det er altid en ekstra udfordring at søge trøfler, når man har et ivrigt 'entourage' med masser af spørgsmål og interesse. Det kræver stor koncentration af både trøffeljæger og hund at holde den tætte forbindelse, specielt når trøffeljagten foregår på et sted, vi ikke har været før. Jeg plejer at sige, med et glimt i øjet, at det altid

Basidietrøflen Kammertrøffel (*Leucogaster nudus*)
Højkol Skov, 21.IX.2023 DMS-10382872. Foto Rune Richtendorff (frugtleger) og Thomas Læssøe (sporer).

kan gå to veje med Asti. Hun har gode dage, og så har hun rigtig gode dage. Trøffeljagten ved Salten Langsø var en af de rigtige gode dage. Vi fandt bl.a. Stor Slimtrøffel (*Melanogaster tuberiformis*; DMS-10382868) og Rødbrun Trøffel (*Tuber rufum*). Da trøffeljagten nærmede sig sin afslutning, havde jeg opgivet at finde mere, men Asti var ikke helt færdig. Vi kom forbi en stejl skrænt, som hun besteg med lynets hast. Halvvejs oppe på skrænten kunne jeg se på hendes søgeadfærd, at der var trøffel i 'næsen', så jeg måtte bestige den stejle skrænt, så godt jeg kunne. Da jeg når frem, er Asti allerede i gang med at markere ved at skrabe i jorden. Jeg når lige at skimte toppen af en kridhvid trøffel, inden den forsvinder ind i munden på en synligt sulten hund. Efter en længere kamp mellem tænder, tunge og fingre, fik jeg listet trøflen ud, og sikke et held.

Jeg kunne med det samme konstatere, at det var en speciel trøffel. Den havde en behagelig duft af karamel og Baileys. Fundet blev næsten straks foreløbigt bestemt af Tobias Bøllingtoft via billeder der blev lagt op på Svampeatlas. Siden blev materialet undersøgt mikroskopisk, og det kunne konstateres at Tobias havde helt ret. En ny slægt og art var kommet på den danske liste. Kammertrøffel er i nord-europæisk sammenhæng en stor sjældenhed. Den er i følge GBIF (XII.2023) fundet en enkelt gang i England, ellers skal man til alpeegnene og længere sydpå. Arten er dog oprindeligt beskrevet fra Ungarn, og på Pilze Deutschlands (XII.2023) er der otte datapunkter. Et af de nordligste er fra det centrale Tyskland (Northheim Ost) – et pænt stykke syd for Hannover. Det danske fund er dermed lidt af en

overraskelse. Bestemmelsen skyldes den lysfarvede og de distinkte kamre der ses på overfladen og gennemsikring. Derudover er de ornamenterede runde sporer omgivet af en løsnende, glat ydervæg, der næsten får det til at ligne ensporede sække. Den indre væg har et nydeligt, relativt fintmasket ornament; de måler 9,5-11,2 µm, inkl. ornament, inamyloide.

Materiale: Danmark, Midtjylland, Højkol Skov, 21.IX.2023, R. Richtendorff, DMS-10382872 (C).

Rune Richtendorff & Thomas Læssøe

To meget sjældne hjortetrøfler (*Elaphomyces*) fundet i 2023

Uge 34, 2023 blev en uge, jeg ikke vil glemme lige med det første. Inden for fem dage fandt jeg to trøffelarter, jeg forinden på ingen måde var sikker på, at jeg nogensinde ville få at se – i det mindste ikke i Danmark. Plettet Hjortetrøffel (*Elaphomyces maculatus*) og Grønfiltrer Hjortetrøffel (*E. leveillei*) var indtil 2023 kun kendt fra hver ét dansk fund, begge fra 1950'erne.

Hjortetrøfler er ektomykorrhizadannende sæk-svampe, fjernt beslægtede med andre sæk-svampe-trøfler, og blandt de trøfler som flest svampejægere stifter bekendtskab med. Det skyldes ikke aktiv eftersøgning, men derimod Slank Snyltekolle (*Tolypocladium ophioglossoides*), der parasiterer frugtlegemer af hjortetrøfler og afslører sin underjordiske

Torbjørn Borgen, Stærevej 1, 2. mf. 8600 Silkeborg; torbjoern.borgen@gmail.com
Tobias Bøllingtoft, Kongelysvej 22 st., th. 2820 Gentofte; tboellingtoft@gmail.com
Glen Dierickx, Uilkensstraat 42, 9000 Gent, Belgien; Glen.Dierickx@UGent.be
Jacob Heilmann-Clausen, Globe Institut, Kbh. Universitet, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø; jheilmann-clausen@sund.ku.dk
Thomas Spaabæk Jakobsen, Møllevvej 2, 4871 Horbelev; thomassjakobsen@gmail.com
Thomas Læssøe, Globe Institut/Biologisk Institut, Kbh. Universitet, Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø; thomasl@bio.ku.dk
Jens H. Petersen, Nøruplundvej 2, Tirstrup, 8400 Ebeltoft; jenshp@icloud.com
Rune Richtendorff, Hobro Landevej 134, 8830 Tjele; rune.richtendorff@gmail.com
Dan Schou, Krebsen 81, Rantzausminde, 5700 Svendborg; dan.schou@outlook.dk
Frits Sørensen, Engtoften 17, 7430 Ikast; fritssorensen@yahoo.dk

Notes on rare fungi collected in Denmark

2023 was again a year with many novelties discovered or rare fungi rediscovered. Here we report on finds of *Elaphomyces maculatus* and *E. leveillei* from new localities. Both were only known from one previous find decennia ago. *Aporpium macroporum*, new to Denmark, turned up during a detailed survey of beech

logs in an ancient woodland with a very high amount of fallen thick logs. The rarely recorded *Entoloma lilacinoroseum* was another addition to the Danish funga. It occurred in a rather ruderal damp habitat along a road where a conifer plantation had been harvested. *Leucoagaricus barsii* is reported based on its fourth Danish occurrence. It occurred abundantly in a dune with *Ammophila*. *Chrysomphalina chrysophylla* was a rather surprising addition to the Danish list. It was found in two widely separated localities in Jutland. Also surprising was the addition of *Phlegmacium saginum* from two separate mycelia in a conifer plantation in central Jutland. *Pterulicium caricis-pendulae* was found on an unexpected host (*Luzula sylvatica*) in a very damp deciduous woodland in eastern Jutland. It is likewise new to the Danish list. *Trametopsis cervina* had long been expected, and it showed up in a southern locality on the island Falster – a massive occurrence on a beech log. On the other hand a DNA-confirmed collection of *Rigidoporus cuneatus* was a huge surprise. It occurred on *Cryptomeria japonica* on southern Funen island. Equally surprising or almost so was a find of *Leucogaster nudus* – unearthed by a trained truffle dog in a central Jutland woodland. *Hymenoscyphus reynoutriae* had long been looked for and in 2023 success was finally achieved. As the name suggests, it occurs on *Reynoutria*. Finally, the poorly known *Rhamphospora nymphaea* was discovered producing leaf spots and characteristic propagules on *Nymphaea alba* – another new species for the country.